

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

جمعیت و رسانه

با رویکرد

حقوقی

فهرست

مقدمه.....	۵
۱- مصوبات و تعیین موارد حقوقی آن.....	۷
۲- افزایش جمعیت و نظرات کارشناسان.....	۱۳

مقدمه

مجموعه‌ی «جمعیت و رسانه با رویکرد حقوقی» کاری از معاونت طرح، برنامه و تدوین سیاست شورای فرهنگی اجتماعی زنان و خانواده می‌باشد که مطابق با منویات مقام معظم رهبری مدظله‌العالی در راستای افزایش جمعیت، به بازتاب اخبار جمعیت در رسانه‌های داخلی با موضوع حقوقی پرداخته است.

این مجموعه در دو بخش مصوبات و تعیین موارد حقوقی آن و اقدامات دستگاه‌ها برای افزایش جمعیت گردآوری شده که رویکرد کلیه‌ی بخش‌ها حقوقی می‌باشد. امید است با عنایت به آسیب‌هایی که با استمرار کاهش نرخ رشد جمعیت در کشور رخ خواهد داد، روند افزایش جمعیت سیر صعودی پیدا کرده و جامعه از بحران و سونامی پیری جمعیت نجات یابد. ان شاء...

بخش اول: مصوبات و تعیین موارد حقوقی آن

احمدی نژاد قانون افزایش مرخصی زایمان مادران به ۹ ماه را ابلاغ کرد

محمود احمدی نژاد رئیس جمهوری کشورمان «قانون اصلاح قوانین تنظیم جمعیت و خانواده» که به موجب آن مرخصی زایمان مادران به ۹ ماه افزایش می یابد را برای اجرا به دستگاهها ابلاغ کرد.

متن نامه رئیس مجلس به رئیس جمهور و همچنین نامه احمدی نژاد به دستگاهها به شرح ذیل است:

جناب آقای دکتر محمود احمدی نژاد

ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

عطف به نامه شماره ۴۷۳۵۶/۱۹۵۹۳۷ مورخ ۱۳۹۰/۱۰/۵ در اجرای اصل یکصد و بیست و سوم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران قانون اصلاح قوانین تنظیم جمعیت و خانواده که با عنوان لایحه به مجلس شورای اسلامی تقدیم گردیده بود، با تصویب در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ ۱۳۹۲/۳/۲۰ و تأیید شورای محترم نگهبان، به پیوست ابلاغ می گردد.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی لاریجانی

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی

رئیس جمهور

«قانون اصلاح قوانین تنظیم جمعیت و خانواده» که در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ بیستم خردادماه یکهزار و سیصد و نود و دو مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۹۲/۳/۲۹ به تأیید شورای نگهبان رسیده و طی نامه شماره ۵۵/۱۹۹۶۱ مورخ ۱۳۹۲/۴/۴ به مجلس شورای اسلامی واصل گردیده است، به پیوست جهت اجرا ابلاغ می گردد.

رئیس جمهور - محمود احمدی نژاد

قانون اصلاح قوانین تنظیم جمعیت و خانواده

ماده واحده - از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون کلیه محدودیت های مقرر در قانون تنظیم خانواده و جمعیت مصوب ۱۳۷۲/۲/۲۶ و اصلاحات آن و سایر قوانین که بر اساس تعداد فرزند برای والدین شاغل یا فرزندان آنان ایجاد شده است، لغو می شود.

تبصره ۱- دولت می تواند هر پنج سال یک بار، با توجه به نتایج سرشماری های عمومی نفوس، ترکیب جمعیتی و شاخص های سیاسی، امنیتی، اقتصادی و اجتماعی در چهارچوب سیاست های کلی نظام و با رعایت شاخص های مندرج در قوانین برنامه پنج ساله با ارائه لایحه به مجلس شورای اسلامی نسبت به برقراری امتیازات یا ایجاد محدودیت ها بر اساس تعداد فرزندان اقدام کند.

تبصره ۲- به دولت اجازه داده می شود مرخصی زایمان مادران را به ۹ ماه افزایش دهد و همسر آنان نیز از دو هفته مرخصی اجباری (تشویقی) برخوردار شوند.

این قانون به مادرانی که سن فرزند آنان به نه ماهگی نرسیده است، تسری می یابد و مادر می تواند تا سن نه ماهگی نوزاد از مرخصی زایمان استفاده کند.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و دو تبصره در جلسه علنی روز دوشنبه مورخ بیستم خردادماه یکهزار و سیصد و نود و دو مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در تاریخ ۱۳۹۲/۳/۲۹ به تأیید شورای نگهبان رسید.

رئیس مجلس شورای اسلامی - علی لاریجانی (فارس ۹۲/۴/۱۴)

رحیم ممبینی (معاون بودجه معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور):

۱۵۰۰ میلیارد تومان برای سیاست تنظیم خانواده در لایحه بودجه ۹۲

با وجود تغییر سیاست از تنظیم جمعیت به تشویق، ۱۵۰۰ میلیارد تومان برای سیاست تنظیم خانواده در لایحه بودجه ۹۲ در نظر گرفته شده است.

به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری فارس به نقل از معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور، رحیم ممبینی معاون بودجه این معاونت در نشست مشترک معاونان برنامه‌ریزی استانداری‌ها و دستگاه‌های اجرائی، در سخنانی بودجه سال آینده را بودجه کارشناسی، قابل تحقق و مطلوب توصیف و اظهار امیدواری کرد که در سال ۱۳۹۲ وضعیت بهتری از سال جاری داشته باشیم. ممبینی ادامه داد: در بخش بهداشت و درمان نیز به همین روش از ظرفیت بخش خصوصی برای تحقق اهداف حاکمیتی دولت استفاده می‌شود. ضمن اینکه بودجه مناسبی هم به طور جداگانه برای این منظور پیش‌بینی شده است.

معاون بودجه ضمن تأکید بر اجرای طرح پزشک خانواده در ساماندهی فرآیند درمان و جلب رضایت عمومی از منظور کردن اعتبار ۲ هزار میلیارد تومانی اجرای این طرح و همچنین بودجه ۱۵۰۰ میلیارد تومانی اجرای سیاست تنظیم خانواده در بودجه سال آینده خبر داد. بر اساس نتایج آخرین سرشماری عمومی نفوس و مسکن در آبان ۱۳۹۰ اندازه متوسط خانوار ایرانی از ۴/۰۲ نفر سال ۸۵ به ۳/۵۵ نفر در سال ۱۳۹۰ رسید و نرخ رشد جمعیت که در سال‌های اول دهه ۶۰ به ۳ درصد رسیده بود در سال ۹۰ به ۱/۲۹ درصد رسید

که این نرخ رشد با توجه به جمعیت جوان ایران و لزوم جوان ماندن جمعیت برای رشد و توسعه اقتصادی اندک است. بر این اساس برخی مقامات بلندپایه کشور بر لزوم تجدید نظر در سیاست کنترل جمعیت تأکید دارند.

نتایج سرشماری ۹۰ حاکی است، اندازه خانوار ایرانی که در سال ۶۵ به ۵,۱۱ نفر رسیده بود، اکنون به ۳,۵۵ نفر رسیده که حاکی از کاهش زادآوری جمعیت است. کل جمعیت ایران در سرشماری ۹۰ به ۷۵ میلیون و ۱۴۹ هزار و ۶۶۹ نفر رسیده بود، اما بر اساس شمار جمعیتی سایت مرکز آمار ایران این رقم اکنون به ۷۷ میلیون و ۲۱۸ هزار و ۴۴۳ نفر رسیده است.

سیاست تنظیم خانواده و شعار دو بچه کفایت، اکنون جای خود را باید به سیاست تشویق زادآوری به ویژه در اقشار تحصیلکرده و نخبه بدهد که معمولاً به سختی یا دیر هنگام تن به ازدواج یا بچه دار شدن می‌دهد. اگر قرار است اهداف سند چشم‌انداز ۲۰ سال و تحقق رتبه اول ایران در ۱۴۰۴ شمسی در اقتصاد، علم، فناوری و توسعه محقق شود، نباید اجازه داد کشور ایران به سمت پیرشدن جمعیت یا کاهش رشد جمعیت حرکت کند، بلکه باید جمعیت جوان مرتب جایگزین و تقویت شود که این مهم با تشویق مردم به زادآوری ممکن خواهد شد، بنابراین اگر قرار است منابعی در لایحه بودجه ۹۲ در مورد سیاست جمعیتی در نظر گرفته شود، باید در راستای تقویت افزایش جمعیت و نه تنظیم خانواده باشد. (فارس ۹۱/۱۲/۱۸)

افزایش مرخصی زایمان مادران به ۹ ماه

نمایندگان مجلس شورای اسلامی در جلسه علنی صبح امروز (چهارشنبه)، با تصویب جزئیات لایحه اصلاح قوانین تنظیم جمعیت و خانواده، افزایش مرخصی زایمان مادران به ۹ ماه و پیش‌بینی دو هفته مرخصی اجباری برای پدران را به تصویب رساندند و مقرر کردند

که این قانون به مادرانی که فرزندشان هنوز ۹ ماهه نشده نیز تسری یابد. به گزارش ایسنا، بر اساس ماده واحده لایحه اصلاح قوانین تنظیم جمعیت و خانواده از تاریخ لازم‌الاجرا این قانون، کلیه محدودیت‌های مقرر در قانون تنظیم جمعیت و خانواده مصوب ۱۳۷۲ و سایر قوانین که بر اساس تعداد فرزند برای والدین شاغل یا فرزندان آنان ایجاد شده است، لغو می‌شود. طبق تبصره یک ماده واحده، دولت می‌تواند هر پنج سال یک بار با توجه به نتایج سرشماری‌های عمومی نفوس، ترکیب جمعیتی و شاخص‌های سیاسی، امنیتی، اقتصادی و اجتماعی در چارچوب سیاست‌های کلی نظام و با رعایت شاخص‌های مندرج در قوانین برنامه پنج ساله با ارائه لایحه به مجلس شورای اسلامی نسبت به برقراری امتیازات یا ایجاد محدودیت‌ها بر اساس تعداد فرزندان اقدام کند. در تبصره ۲ ماده واحده این لایحه نیز مصوب شد مرخصی زایمان مادران به ۹ ماه افزایش یابد و همسر آنان نیز از دو هفته مرخصی اجباری (تشویقی) برخوردار شوند. طبق تبصره ۲ ماده واحده این لایحه، این قانون به مادرانی که سن فرزند آنان به ۹ ماهگی نرسیده است، تسری می‌یابد و مادر می‌تواند تا سن ۹ ماهگی نوزاد از مرخصی زایمان استفاده کند. نمایندگان مجلس با ۱۵۵ رأی موافق، ۵ رأی مخالف و ۸ رأی ممتنع از ۲۲۳ نماینده حاضر، این لایحه را به تصویب رساندند. در جریان بررسی جزئیات ماده واحده این لایحه، موسی غضنفرآبادی نماینده بم در اختطاری مستند به اصل ۸۵ قانون اساسی گفت که بر اساس این اصل، مجلس نمی‌تواند شأن قانونگذاری خود را به فرد دیگری واگذار کند. علی لاریجانی رئیس مجلس نیز این اخطار را وارد دانست چرا که در تبصره یک ماده واحده آمده بود که دولت می‌تواند هر پنج سال یک بار نسبت به برقراری امتیازات یا ایجاد محدودیت‌ها بر اساس تعداد فرزندان اقدام کند. به گفته رئیس مجلس، تعیین امتیازات یا محدودیت‌ها وجه قانونگذاری داشته و قابل واگذاری به دولت نیست بلکه شأن قانونگذاری است و در حیطه وظایف مجلس است. این اخطار قانون اساسی با تأیید

رئیس مجلس به رأی نمایندگان گذاشته شد که نمایندگان با ۱۵۷ رأی موافق، ۹ رأی مخالف و ۱۸ رأی ممتنع از مجموع ۲۲۳ نماینده حاضر به آن رأی دادند و مقرر شد که دولت با ارائه لایحه به مجلس نسبت به برقراری امتیازات یا ایجاد محدودیت‌ها بر اساس تعداد فرزندان اقدام کند. (تابناک ۹۱/۱۲/۲)

بخش دوم: اقدامات دستگاه‌ها برای افزایش جمعیت

حجت‌الاسلام احمد سالک (نماینده مردم اصفهان):

طرح جمعیت و خانواده در دستور کار کمیسیون فرهنگی مجلس است

حجت‌الاسلام احمد سالک روز دوشنبه در همایش «جمعیت، فرصت‌ها و چالش‌ها» در اصفهان اظهار کرد: مقابله با تهدید نسل و افزایش هدفدار تولید نسل، نیازمند عزم ملی است. به گفته وی، مؤلفه مهم در اقتصاد مقاومتی رشد تولید ملی است که می‌تواند با فقر و بیکاری مبارزه و بستر تولید نسل و افزایش جمعیت را فراهم کند. نماینده مردم اصفهان در مجلس با تأکید بر اینکه صداوسیما می‌تواند نقش بسزایی در افزایش هدفمند جمعیت کشور داشته باشد، تصریح کرد: دولت باید در این زمینه سیاستگذاری کرده و مردم نیز در این امر همکاری کنند. وی پیشنهاد کرد که کمیته‌ای با عنوان «قرارگاه جمعیت و خانواده» در اصفهان تشکیل شود تا با ایجاد هسته‌هایی در نقاط مختلف استان آسیب‌های ناشی از تهدید نسل را بررسی و تشریح کند. نماینده مردم اصفهان در مجلس شورای اسلامی در این همایش توضیح بیشتری درباره فعالیت این قرارگاه ارائه نکرد. این همایش با محور بررسی آخرین وضعیت جمعیتی استان اصفهان، راهبردهای و سیاست‌های جمعیتی، چالش‌ها و راهکارها، مرور رویکردهای کلی نظام در باره جمعیت، خانواده و الگوی سبک زندگی، کیفیت و سلامت جمعیت با همت اداره کل ثبت احوال استان اصفهان در سالن دانشگاه آزاد اسلامی منطقه چهار اصفهان برگزار

شد. (ایرنا ۹۲/۴/۱۷)

سیدعلی طاهری (سخنگوی کمیسیون فرهنگی):

کمیته بررسی لایحه تنظیم جمعیت تشکیل شد

سخنگوی کمیسیون فرهنگی گفت: کلیات لایحه تنظیم خانواده و جمعیت، در کمیسیون فرهنگی مجلس تصویب شده است. سیدعلی طاهری در گفتگو با خبرنگار مهرخانه، با اعلام این خبر افزود: کمیسیون بهداشت و درمان به منظور بررسی بیشتر این لایحه کمیته‌ای را با حضور نمایندگانی از کمیسیون اجتماعی، فرهنگی، امنیت ملی تشکیل داد تا به بررسی جزئیات این لایحه بپردازند. طاهری با بیان اینکه این لایحه تا پایان سال به قانون تبدیل می‌شود، افزود: با تصویب این لایحه محدودیت‌های بیمه‌ای فرزند چهارم به بعد لغو خواهد شد و مشوق‌هایی نیز برای افزایش جمعیت در نظر گرفته می‌شود. گفتنی است چندی پیش شهرداری رئیس کمیسیون بهداشت و درمان مجلس، خاطرنشان کرده بود: امیدواریم سیاست‌های جدید جمعیتی قبل از پایان امسال در صحن مجلس به تصویب برسد. (مهرخانه ۹۱/۱۰/۹)

سید امیرحسین قاضی‌زاده (عضو کمیسیون بهداشت مجلس) خبر داد:

بررسی قانون ۷۰ ماده‌ای تسهیل افزایش جمعیت و تعالی خانواده

نماینده مردم مشهد در مجلس شورای اسلامی گفت: با توجه به اهمیت جایگاه خانواده و تحکیم این نهاد اجتماعی و نیز به منظور تسهیل در افزایش جمعیت، قانون ۷۰ ماده‌ای در مجلس بررسی می‌شود. به گزارش خبرگزاری فارس از مشهد، سید امیرحسین قاضی‌زاده ظهر امروز و در جمع دانشجویان مؤسسه غیرانتفاعی مطهری اظهار کرد: قانون تسهیل در افزایش جمعیت، تحکیم و تعالی خانواده در مجلس در دست بررسی است که در این قانون ۷۰ ماده‌ای تمام موارد مورد نیاز برای جوانان در موضوعات ازدواج، اشتغال و نیز تربیت و

بزرگ کردن فرزندان مورد بررسی قرار می‌گیرد.

نماینده مردم مشهد در مجلس شورای اسلامی ادامه داد: به عنوان مثال اگر زنی دارای فرزند باشد وضعیت شغلی او در دوران کودکی فرزندش که نیاز بیش از اندازه به تربیت و حمایت مادر دارد، چگونه است؟ قاضی‌زاده در ادامه اظهار داشت: امیدواریم قانون تسهیل در افزایش جمعیت، تحکیم و تعالی خانواده با توجه به اهمیت جایگاه خانواده در مجلس به تصویب برسد، البته این قانون در حدود ۲ تا ۳ میلیارد تومان بار مالی به همراه خواهد داشت. وی در ارتباط با اقدامات نمایندگان مجلس شورای اسلامی برای ایجاد اشتغال برای جوانان جویای کار گفت: کشور ما در حال حاضر در برهه زمانی پیک جمعیتی است، چرا که در سال‌های ۶۰ تا ۶۵ در حدود ۹ میلیون نفر اضافه شد که اکنون این افراد متقاضی مسکن و اشتغال هستند. نماینده مردم مشهد در مجلس شورای اسلامی افزود: مجلس شورای اسلامی، دولت، مجمع تشخیص مصلحت و بنگاه‌های اقتصادی دولتی، خصوصی و غیردولتی همه در حوزه اشتغال نقش مکملی دارند و در این راستا مجلس شورای اسلامی تسهیل‌کننده موارد قانونی برای ایجاد اشتغال است. وی قانون نوسازی و حمایت از صنایع، وام خوداشتغالی و تسهیل در بازنشستگی زود هنگام را از جمله موارد و راهکارهای مجلس در ارتباط با ایجاد اشتغال برای جوانان عنوان کرد. (فارس ۹۱/۹/۲۴)

بررسی مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی درباره افزایش جمعیت در کمیسیون اصل نود

کمیسیون اصل نود قانون اساسی مجلس سه‌شنبه این هفته با دعوت از نماینده رئیس‌جمهور، مصوبه اخیر شورای عالی انقلاب فرهنگی را درباره راهبردهای افزایش جمعیت بررسی می‌کند. به گزارش خبرگزاری خانه ملت، کمیسیون اصل نود قانون اساسی مجلس روزهای یکشنبه و سه‌شنبه هفته جاری (۲۸ و ۳۰ آبان‌ماه) جلسه تشکیل می‌دهد. کمیسیون در جلسه سه‌شنبه با حضور نماینده رئیس‌جمهور مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی را درباره

راهبردها و اقدامات ملی جلوگیری از کاهش نرخ باروری و ارتقای آن بررسی می‌کند. کارگروه‌های تخصصی این کمیسیون نیز به شکایت‌های واصله رسیدگی می‌کنند. (خانه

ملت ۹۱/۸/۲۷)

سیدمرتضی حسینی (عضو کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی):

لایحه «سیاست‌های جمعیتی کشور» به صحن مجلس می‌رود

حجت‌الاسلام والمسلمین سیدمرتضی حسینی نماینده مردم قزوین در مجلس شورای اسلامی گفت: طبق معارف غنی مکتب اسلام و در رأس آنها قرآن کریم، خداوند قادر متعال روزی رسان و رزاق همه موجودات است و اگر مشکلی در برخورداری از منابع وجود دارد، ریشه آن بی‌عدالتی و تبعیض در انتفاع از فرصت‌هاست نه در جمعیت زیاد. عضو کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی افزود: اما متأسفانه در کشور دیدگاه‌هایی وجود دارد که معتقد هستند، آموزه‌های اسلام اختصاص به دوره خاص دارد و موضوع جمعیت هم با این نگاه دیده می‌شود؛ که غلبه این نگاه در دوره‌ای بر نظام برنامه‌ریزی کشور موجب مسائل و مشکلاتی شد.

وی ادامه داد: در ادامه این نگاه، متأسفانه در سال‌های اخیر این دیدگاه رایج شد که زایمان زن باید در سنین بین بیست سال تا سی و پنج سال محدود شود. این نماینده مجلس شورای اسلامی گفت: همچنین در دو دهه اخیر، مقرراتی وضع شد که طبق این مقررات فرزند چهارم خانواده‌ها و والدین این فرزندان با محدودیت‌هایی مانند عدم برخورداری از بیمه‌ها مواجه شدند که این محدودیت‌ها بیشتر به مجازات شبیه بود که برخلاف اصل برخورداری همه شهروندان از حقوق مساوی است.

عضو کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی افزود: با ادامه این روند فعلی، ما در چند دهه آینده با جمعیتی سالمند مواجه هستیم که این جمعیت سالمند عوارض زیادی

برای جامعه خواهد داشت. نماینده کمیسیون فرهنگی در کارگروه مشترک مجلس و شورای عالی انقلاب فرهنگی ادامه داد: در نگاه کلان و درازمدت راهبردی، اصولاً جمعیت یکی از محرک‌های اصلی و مفید در حوزه اقتصاد است و نیروی کار جوان هم نیروی پیش‌برنده و مولد است که در نقش مصرف‌کننده نیز موجب رونق تولید خواهد شد.

وی افزود: جلسات کارگروه مشترک کمیسیون‌های مجلس با شورای عالی انقلاب فرهنگی به صورت مستمر برگزار می‌شود و بنده نیز در این جلسه پیشنهاد دادم که مصوبه راهگشای شورای عالی انقلاب فرهنگی عیناً تبدیل به قانون شود.

عضو کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی در پایان نیز گفت: خوشبختانه ۸۰ درصد کار در این زمینه پیش رفته و به‌زودی لایحه‌ای در این زمینه برای تصویب به صحن مجلس شورای اسلامی تقدیم خواهد شد. (فارس ۹۱/۸/۲۴)

افضلی‌فرد (سخنگوی کمیسیون اصل نود):

«مصونیت نمایندگان» و «تسهیلات افزایش جمعیت» روی میز اصل ۹۰ مجلس

افضلی‌فرد در گفت‌وگو با خبرنگار پارلمانی خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، جلسه روز گذشته کمیسیون اصل ۹۰ گفت: بحث‌ها در سه محور ستاد مبارزه با مواد مخدر، مصونیت نمایندگان و قانون مربوط به حذف محدودیت‌های مربوط به افزایش جمعیت بود.

افضلی‌فرد در مورد دستور کار کمیسیون برنامه و بودجه گفت: مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی درخصوص پیشگیری از کاهش نرخ باروری که توسط رئیس مجلس به کمیسیون ارجاع شده بود، مورد بررسی قرار گرفت. با توجه به اینکه مواردی در این مصوبه وجود دارد که مستقیماً شأن قانونگذاری دارد، این جزو وظایف مجلس است که این مصوبه را تصویب و ابلاغ کند.

سخنگوی کمیسیون اصل ۹۰ ادامه داد: لغو سیاست‌های کاهش باروری، اعطای درمان رایگان از ابتدای دوران بارداری تا دو سالگی نوزاد به مادر و کودک، ارائه بسته بهداشتی-تقویتی رایگان به مادر و کودک، افزایش مرخصی زایمان به ۹ ماه و افزایش مرخصی بدون حقوق مادران به ۲۱ ماه، همچنین پیش‌بینی دو هفته مرخصی زایمان برای پدر و مواردی مانند این در این مصوبه گنجانده شده بود که در این جلسه مورد بررسی قرار گرفت و بعد از طرح آن در مجلس طی نامه‌ای به احمدی‌نژاد ابلاغ خواهد شد تا مسیر قانونی خود را برای اجرا طی کند. (ایسنا ۹۱/۸/۱۵)

غلامرضا کاتب (سخنگوی کمیسیون برنامه و بودجه):

حذف محدودیت‌های افزایش جمعیت

سخنگوی کمیسیون برنامه و بودجه گفت: محدودیت‌های افزایش جمعیت حذف خواهد شد. غلامرضا کاتب در گفت‌وگو با ایسنا، با اشاره به جلسه روز گذشته کمیسیون برنامه و بودجه گفت: اصلاح قانونی تنظیم جمعیت که لایحه آن به کمیسیون ارجاع شده بود در دستور کار کمیسیون برنامه و بودجه قرار داشت که طبق آنچه نمایندگان تصویب کردند، تمام محدودیت‌های مربوط به افزایش جمعیت حذف خواهد شد. کاتب تأکید کرد: این محدودیت‌ها شامل کاهش پوشش بیمه‌های اجتماعی هم می‌شود، یعنی از این به بعد فرزندان چهارم به بعد خانواده‌ها هم می‌توانند از خدمات بیمه اجتماعی استفاده کنند. گفتنی است در حال حاضر جمعیت کشور ما جمعیت جوانی است که این نسل طی چند دهه آینده با افزایش سن و از کارافتادگی مواجه خواهند بود و البته رشد جمعیت کشور طی سال‌های نه چندان دور با این روند فعلی بسیار پایین خواهد بود که با نیازهای کشور به نیروی انسانی و نیروی کار جوان به هیچ وجه مطابقت ندارد و اما، نکته درخور توجه آن که کشورهای اروپایی از کاهش شدید نرخ رشد جمعیت و پیر شدن جوامع خود به شدت نگران هستند و از این رو آینده‌ای

مبهم و تاریک را پیش‌بینی می‌کنند. بسیاری از کشورهای اروپایی در پی این نگرانی جدی، علاوه بر تشویق جوانان به ازدیاد نسل، برای هر فرزندی که متولد می‌شود، پاداش نقدی و کمک‌های غیرنقدی فراوانی در نظر گرفته و پرداخت می‌کنند، ولی علی‌رغم این تشویق و ترغیب‌ها، کاهش جمعیت در کشورهای غربی و بی‌میلی جوانان به ازدواج و تشکیل خانواده همچنان به صورت یک معضل بزرگ اجتماعی وجود دارد. (بولتن‌نیوز ۹۱/۸/۱۵)

دکتر مخبر دزفولی (دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی) خبر داد:

مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی در موضوع جمعیت در حال تبدیل به قانون است

در موضوع جمعیت، الحمدلله با هماهنگی به عمل آمده میان دولت و مجلس و برگزاری جلسات کارگروه مشترک میان اعضای کمیسیون‌های فرهنگی، بهداشت و درمان، نمایندگان دولت و شورای عالی انقلاب فرهنگی، مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی در موضوع جمعیت در حال تبدیل به قانون است که امیدواریم به زودی در صحن مجلس طرح و تصویب شود. دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی گفت: در مواردی نیز دولت مستقیماً، آئین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های لازم را برای اجرایی شدن این مصوبه طراحی کرده است که در موضوع خانواده نیز این مسیر عیناً تکرار خواهد شد. (شورای عالی انقلاب فرهنگی ۹۱/۸/۱۰)

عبدالعلی تاجی (معاون حقوقی معاونت توسعه مدیریت و منابع انسانی رئیس‌جمهور):

لایحه «افزایش جمعیت» به مجلس می‌رود

معاون حقوقی معاونت توسعه مدیریت و منابع انسانی رئیس‌جمهوری از ارائه لایحه جامعی در مورد افزایش جمعیت از سوی دولت به مجلس شورای اسلامی خبر داد و گفت: بخشی از این لایحه مربوط به تغییر ساعات کاری کارکنان دولت است. عبدالعلی تاجی در گفت‌وگو با خبرنگار اقتصادی خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) درباره کاهش ساعات کاری و افزایش مرخصی زنان اظهار کرد: دولت لایحه‌ای را درباره کاهش ساعات کاری زنان

که موضوع آن افزایش جمعیت است به مجلس ارائه کرده است. وی با اشاره به بررسی این لایحه در روز دوشنبه هفته جاری در کمیسیون بهداشت و درمان افزود: همچنین شورای عالی انقلاب فرهنگی بسته مفصل‌تری را در این حوزه تهیه کرده است. معاون حقوقی معاونت توسعه مدیریت و منابع انسانی رئیس‌جمهوری در ادامه با تأکید بر اینکه ساعات کاری کارکنان دولت اعم از مرد و زن در قانون مدیریت خدمات کشوری تعیین شده و تغییر آن نیاز به تصویب قانون و تغییر مصوبه مجلس شورای اسلامی دارد، تصریح کرد: در لایحه جامع افزایش جمعیت کشور که از سوی دولت به مجلس ارائه می‌شود، حتماً بخشی مربوط به ساعات کار است که در مجلس مورد بررسی قرار می‌گیرد.

تاجی با اشاره به این‌که بخش‌های مختلف دولت در این لایحه جامع نقش دارند، گفت: در مورد افزایش بهره‌وری که از بندهای مربوط به تحول در نظام اداری کشور است کارهای مناسبی انجام شده است و فرایندهای انجام کار در کلیه دستگاه‌ها بازنگری شده و فرایندهای زائد حذف و روند انجام کار کوتاه شده است. (ایسنا ۹۱/۶/۱۸)

فرج‌الله عارفی (نماینده جیرفت):

قانون بیمه نشدن فرزند چهارم باید لغو شود

عضو کمیسیون اجتماعی مجلس با اشاره به ضرورت افزایش جمعیت کشور گفت: حذف عدم بیمه نشدن فرزند چهارم از قانون، اقدامی است که باید هر چه سریع‌تر در دستور کار قرار گیرد.

به گزارش گروه دریافت خبرخبرگزاری خانه ملت؛ فرج‌الله عارفی نماینده جیرفت در مجلس و عضو کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه رشد جمعیت در هر کشوری از مؤلفه‌های توسعه آن کشور است، به فارس گفت: برای افزایش جمعیت باید هم زیرساخت‌های اجتماعی و اقتصادی و هم تعادلی بین افزایش جمعیت و زیرساخت‌های

اجتماعی فراهم کنیم. وی با بیان اینکه افزایش جمعیت بدون برنامه‌ریزی برای آینده با مشکل مواجه خواهد شد، افزود: متأسفانه در ۲ دهه گذشته کشور ما با کاهش جمعیت روبه‌رو بوده است و استمرار این وضعیت آینده خطرناکی را برای جامعه ما نوید می‌دهد.

عارفی گفت: اگر وضعیت فعلی جمعیت در کشور رشد نداشته باشد و طبق وضع کنونی ادامه داشته باشد در ۲ دهه آینده جامعه جوان ما پیر خواهد شد. عضو کمیسیون اجتماعی مجلس پیر شدن جامعه را برای تولید و اقتصاد کشور خطرناک توصیف کرد و گفت: مقام معظم رهبری با رصد کردن وضعیت فعلی و برای نجات آینده کشور، بحث افزایش جمعیت را مطرح کردند. بسیاری از جمعیت‌شناسان درباره کاهش جمعیت ایران هشدار داده بودند که امیدواریم با توصیه و هشدار مقام معظم رهبری مشکل برطرف شود.

عارفی با بیان اینکه برای افزایش جمعیت باید برخی اقدامات کوتاه‌مدت و برخی اقدامات بلندمدت را انجام بدهیم، تصریح کرد: حذف عدم بیمه فرزند چهارم از قوانین اقدامی است که باید زود هنگام در دستور کار قرار گیرد. (خانه ملت ۹۱/۵/۱۶)

طاهری (سخنگوی کمیسیون فرهنگی مجلس):

کمیسیون فرهنگی مجلس بر بازنگری در قانون کنترل جمعیت تأکید کرد

سخنگوی کمیسیون فرهنگی مجلس اظهار داشت: در جلسه روز گذشته کمیسیون فرهنگی، بر لزوم بازنگری در قانون کنترل جمعیت مصوب سال ۷۲ تأکید شد. به گزارش گروه دریافت خبر خبرگزاری خانه ملت؛ علی طاهری به ایسنا گفت: در این جلسه موضوعات مرتبط با کنترل جمعیت و تنظیم خانواده با حضور دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی و اعضای کمیسیون بهداشت و درمان بررسی شد و اعضا بر لزوم بازنگری در قانون کنترل جمعیت فعلی مصوب سال ۷۲ تأکید داشتند. وی خاطرنشان کرد: در این جلسه دکتر مخبر دزفولی، دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی، گزارشی از عملکرد و برنامه‌های این شورا

پیرامون بازنگری در سیاست‌های کنترل جمعیت و تنظیم خانواده به سمع و نظر نمایندگان رساند و نمایندگان نیز نظرات خود را پیرامون این موضوع و قانون‌های موجود مطرح کردند. (خانه ملت ۹۱/۵/۹)

شهلا میرگلویی (عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس):

تغییر سیاست‌های جمعیتی به معنای لغو قانون تنظیم خانواده نیست

عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس با بیان اینکه این کمیسیون لایحه‌ای مبنی بر افزایش نرخ جمعیت را در دست بررسی قرار داده، گفت: منظور از تغییر سیاست‌های جمعیتی در کشور، لغو قانون تنظیم خانواده نیست. شهلا میرگلویی در گفت‌وگو با خبرنگار اجتماعی خبرگزاری خانه ملت، با اشاره به فرمایشات مقام معظم رهبری مبنی بر ضرورت افزایش جمعیت کشور، تصریح کرد: از آنجا که امور کشور بر پایه نیروی انسانی جوان انجام می‌شود؛ کاهش رشد جمعیت در بلند مدت تبعات مثبتی را به دنبال نخواهد داشت و کشور را با مشکلاتی جدی روبه‌رو خواهد کرد. نماینده مردم ساوه و زرنديه در مجلس شورای اسلامی ادامه داد: کمیسیون بهداشت و درمان مجلس با توجه به افزایش رو به رشد قشر میانسال و کاهش نیروی انسانی جوان کشور، لایحه‌ای مبنی بر افزایش نرخ جمعیت را در دست بررسی قرار داده است. وی با مدنظر قرار دادن نگرش نمایندگان مجلس نسبت به تغییر میزان و بافت جمعیت کشور افزود: این کمیسیون جلسات کارشناسی و تخصصی متعددی را با کمیسیون‌های مختلف انجام داده تا با یک دید علمی و کارشناسانه و همچنین بررسی جوانب مختلف، قانون مطلوبی را در این ارتباط به تصویب برساند. این نماینده مجلس نهم بیان کرد: البته منظور از تغییر سیاست‌های جمعیتی در کشور لغو قانون تنظیم خانواده محسوب نمی‌شود. میرگلویی اظهار داشت: قرار است این قانون توسط اعضای کمیسیون بهداشت و درمان مجلس اصلاح شود تا مواردی که به کاهش نرخ رشد

جمعیت کمک می‌کند از میان برداشته شود. عضو فراکسیون زنان مجلس اعلام کرد: با از میان برداشتن برخی محدودیت‌ها و اختصاص بسته‌های تشویقی می‌توان به افزایش نرخ رشد جمعیت کمک کرد. عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس تأکید کرد: افزایش سقف کمک هزینه‌های مهدکودک‌ها برای مادران شاغل می‌تواند از سیاست‌های تشویقی خانواده‌ها به فرزنددارشدن محسوب شود. (خانه ملت ۹۱/۵/۹)

محزون (مدیرکل دفتر آمار و اطلاعات جمعیتی و مهاجرت سازمان ثبت احوال):

سیاست‌های افزایش جمعیت قانونی می‌شود

مدیرکل دفتر آمار و اطلاعات جمعیتی و مهاجرت سازمان ثبت احوال از قانونی شدن سیاست‌های تشویقی افزایش جمعیت در آینده‌ای نزدیک خبر داد و گفت: کمیته‌ای مشترک در مجلس این موضوع را پیگیری می‌کند و از سال ۹۲ زمینه اجرایی شدن آن در کشور فراهم می‌شود. علی‌اکبر محزون در مورد قانونی شدن سیاست‌های تشویقی شورای عالی انقلاب فرهنگی گفت: کارگروهی مشترک برای بررسی این سیاست‌ها با حضور نمایندگان کمیسیون‌های اجتماعی، فرهنگی و بهداشت مجلس چند ماهی است که تشکیل شده و اعضای این کارگروه هفته‌ای یک بار اقدام به بررسی کارشناسی سیاست‌های تدوین شده می‌کنند. وی افزود: همچنین کارگروهی نیز در مرکز پژوهش‌های مجلس تشکیل شده است که امیدواریم تا پایان سال جاری بتوان سیاست‌های تشویقی شورای عالی انقلاب فرهنگی را قانونی و تبدیل به مصوبه کرد. وی در مورد طرح آتیه فرزندان نیز گفت: برخی از طرح‌ها و سیاست‌هایی که در گذشته وجود داشت مانند طرح آتیه فرزندان بدلیل مشکلات قانونی زمینه اجرای آن فراهم نشد به همین دلیل برای رفع این مشکلات باید قانون لازم تدوین و سپس نسبت به اجرای آن اقدام شود. به گفته محزون، برای موفقیت در اجرای مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی باید از تجربیات کشورهای دیگر نیز در این خصوص استفاده شود و

با در نظر گرفتن شرایط کشور آنها را اجرائی کرد و پس از گذشت مدتی از اجرا با بررسی سیاست‌ها، مشکلات را برطرف و بازنگری‌های لازم در آن انجام شود. مدیرکل دفتر آمار و اطلاعات جمعیتی و مهاجرت سازمان ثبت‌احوال به سیاست‌های تشویقی برخی از کشورها اشاره و عنوان کرد: در روسیه مزایای متعددی برای خانواده‌های بزرگ در نظر گرفته می‌شود، به طوری که اعطای مرخصی بلندمدت به مادران و پرداخت ۸ هزار و ۹۰۰ دلار یارانه نقدی نیز برای مادرانی که دارای فرزند دوم می‌شوند از این جمله است. وی با اشاره به اینکه در کشورهای اروپایی نیز نرخ باروری کاهش پیدا کرده است، گفت: با این حال کشورهای فرانسه و اسکاندیناوی دارای بالاترین نرخ باروری و نزدیک به سطح جانشینی هستند و برای حفظ این سطح، سیاست‌های تشویقی مانند اعطای ۱۶ هفته مرخصی با تنظیم شغل و پرداخت ماهانه هزار یورو تا یکسال به مادران فرانسوی برای تولد فرزند سوم به بعد می‌کنند و در کشور نروژ نیز ۱۰ ماه مرخصی با حقوق کامل و یا ۱۲ ماه مرخصی با ۸۰ درصد حقوق به مادران برای تشویق آنان به فرزندآوری پرداخت می‌شود. به گفته محزون، در آلمان نیز که نرخ باروری ۱/۳ است تا سقف ۱۸۰۰ یورو برای مادرانی که دارای فرزند می‌شوند در نظر گرفته و همچنین مراکز نگهداری کودک نیز دایر می‌شود. وی گفت: تحقیقات نشان می‌دهد سیاست‌گذاری‌های تشویقی در کشورها نتیجه مثبتی دربرداشته، به طوری که در ارزیابی صورت گرفته در کشورهای ایالت متحده و دانمارک و فرانسه اعمال سیاست‌های تشویقی باعث شده که نرخ باروری به سطح جانشینی نزدیک شود. عضو کارگروه افزایش جمعیت مجلس اظهار داشت: این توفیقات در کشور ما زمانی حاصل می‌شود که اولاً سیاست‌های تشویقی منسجمی وجود داشته باشد و همچنین اعمال سیاست‌ها باعث شود که هزینه فرزنددارشدن مقرون به صرفه باشد. محزون افزود: سیاست‌های تشویقی افزایش جمعیت شورای عالی انقلاب فرهنگی باید برای موفقیت از تمامی ابعاد، مورد بررسی قرار گیرد و

برای دوره‌های مختلف ازدواج، شروع و استحکام زندگی و طلاق و همچنین بچه‌دار شدن سیاست‌هایی در نظر گرفته شود و البته باید دید که در کدام مرحله نیاز به سیاست‌های تشویقی بیشتری است. (قدس‌آنلاین ۹۱/۱۰/۲۴)

محمدرضا زیبایی‌نژاد (رئیس دفتر مطالعات و تحقیقات زنان حوزه علمیه):

کل قانون کنترل جمعیت باید لغو شود

رئیس دفتر مطالعات و تحقیقات زنان حوزه علمیه گفت: حذف برخی از مواد قانون کنترل جمعیت مصوب سال ۷۲ کافی نیست و می‌بایست کل قانون لغو شود. حجت الاسلام محمدرضا زیبایی‌نژاد، رئیس دفتر مطالعات و تحقیقات زنان حوزه‌های علمیه خواهران در گفتگو با خبرنگار مهر گفت: چهار ماده اصلی قانون کنترل جمعیت همگی ناظر بر کاهش جمعیت است و حذف برخی از آن در شرایط کنونی که احتمال پیری جمعیت کشور وجود دارد، چاره کار نیست.

وی با اشاره به اینکه حذف مواردی چون آموزش کنترل جمعیت، محدودیت فرزند چهارم به بعد و حمایت از روزنامه‌نگاران و هنرمندانی که در راستای کاهش جمعیت فعالیت می‌کنند، ضروری است گفت: موضوع سلامت که از سوی برخی کارشناسان مطرح می‌شود دو حالت دارد؛ یا اینکه هشدارهای آنها درست نیست و در مورد وضعیت بارداری و سلامت زنان درشت نمایی می‌کنند و یا اینکه اگر درست است، در این صورت می‌بایست تنها هشدارهای پزشکی و سلامت به مردم داده شود. رئیس دفتر مطالعات و تحقیقات زنان حوزه‌های علمیه خواهران ادامه داد: موضوع کنترل و یا رشد جمعیت یک موضوع استراتژیک است که کارشناسان اقتصادی، اجتماعی و بهداشتی تنها می‌توانند نظرات و پیشنهادات خود را به مردم ارائه دهند نه اینکه برای خانواده‌ها تعیین تکلیف کنند. (خانه ملت ۹۱/۱۲/۷)

عزیزی (رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس) تأکید کرد:

حمایت مجلس از اجرای مجدد طرح حساب آتیه فرزندان

رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس با تأکید بر حمایت مجلس از اجرای مجدد طرح حساب آتیه فرزندان، گفت: اجرای طرح مجدد حساب آتیه فرزندان باید به نحوی تضمین شود که شاهد استمرار اجرای آن بوده، نه اینکه با فاصله کوتاهی پس از اجرا شاهد شکست پیاپی آن باشیم.

عبدالرضا عزیزی در گفت‌وگو با خبرنگار اجتماعی خبرگزاری خانه ملت، درباره اجرای مجدد طرح حساب آتیه فرزندان، افزود: به طور حتم طرح حساب آتیه فرزندان حمایت از آینده کودکان، پس از ورود به عرصه اجتماعی و به منظور تأمین نیاز مادی آنان است. نماینده مردم شیروان در مجلس شورای اسلامی، با استقبال از اجرای مجدد حساب آتیه فرزندان، ادامه داد: برای آنکه اجرای مجدد طرح حساب آتیه فرزندان دوباره با شکست مواجه نشود باید مبتنی بر اصول و روش‌های کارشناسی باشد تا به مرور زمان دستخوش تغییرات پی‌درپی نشود. این نماینده مردم در مجلس نهم، با تأکید بر اینکه اجرای مجدد طرح حساب آتیه فرزندان نباید به شکست منتهی شود، تصریح کرد: برای جلوگیری از بی‌ثمر ماندن این طرح باید بار مالی آن به طور دقیق پیش‌بینی شود تا بتوان طرحی جامع را اجرایی کرد. وی، با بیان اینکه مجلس با هر طرحی که تأمین‌کننده منافع و مصالح ملت ایران باشد موافق است، تأکید کرد: بدیهی است که نمایندگان مجلس همواره در تلاش هستند تا برای بهتر اجرا شدن هر طرحی ایرادات آن برطرف شود، در مورد طرح حساب آتیه فرزندان نیز مجلس آماده است تا اشکالات موجود را برطرف کند. عزیزی، با یادآوری مشکلات حساب آتیه فرزندان که اجرای مرحله اول آن ناکام ماند، افزود: به طور حتم هر طرحی که در فاصله کوتاهی پس از اجرا، با شکست مواجه شود نشان‌دهنده پیش‌بینی نشدن ابعاد کامل طرح است که در نتیجه

آن را بی‌ثمر گذاشته است، بر همین اساس باید با در نظر گرفتن نقاط ضعف این طرح اجرای مجدد آن در دستور کار قرار گیرد. نماینده مردم شیروان در مجلس نهم، اجرای مجدد طرح حساب آتیه فرزندان را سیاستی تشویقی برای افزایش جمعیت خواند و ادامه داد: اجرایی کردن فرمایشات مقام معظم رهبری و دغدغه کارشناسان ایشان درباره بحث افزایش جمعیت نیاز به طرح‌های تشویقی و آگاه‌سازی مناسب دارد. این نماینده مردم در مجلس نهم، با ابراز نگرانی از کاهش جمعیت کشور، تصریح کرد: اگر افزایش جمعیت صورت نگیرد در آینده‌ای نه چندان دور صنعت کشور و تمام دستگاه‌هایی که نیاز به نیروی کار جوان دارند، با مشکل مواجه شده که قطعاً برای رفع این معضل نیاز به سیاست‌های تشویقی همچون طرح حساب آتیه فرزندان است. (خانه ملت ۹۱/۱۰/۱۰)

قاضی‌زاده‌هاشمی (سخنگوی کمیسیون اجتماعی مجلس):

جزئیات جلسات مشترک کمیسیون‌های مجلس و شورای عالی انقلاب فرهنگی در موضوع جمعیت

سخنگوی کمیسیون اجتماعی مجلس جزئیات جلسات کارگروه مشترک کمیسیون‌های مجلس و شورای عالی انقلاب فرهنگی در موضوع جمعیت را تشریح کرد. به گزارش سرویس «زن» ایسنا، سید امیرحسین قاضی‌زاده‌هاشمی سخنگوی کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی، گفت: پس از فرمایشات مقام معظم رهبری در مورد لزوم اصلاح سیاست‌های جمعیتی، طرحی با قید دو فوریت به هیأت رئیسه مجلس شورای اسلامی ارائه شد. وی افزود: بعد از طرح موضوع جمعیت و تصویب مصوبه‌ای در این زمینه در شورای عالی انقلاب فرهنگی، این توافق بین این شورا و مجلس شورای اسلامی انجام شد تا تقسیم کار در این زمینه انجام شود. سخنگوی کمیسیون اجتماعی ادامه داد: بنده به عنوان نماینده کمیسیون اجتماعی در کارگروه مشترکی که با اعضای کمیسیون بهداشت و درمان و تعدادی از اعضای سایر کمیسیون‌ها و نمایندگان از سوی شورای عالی انقلاب فرهنگی تشکیل شده

است، حضور دارم. قاضی زاده هاشمی گفت: کار اصلی این کارگروه، زمینه سازی برای اجرای هر چه بهتر مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی است. وی افزود: در این کارگروه نماینده مرکز آمار، سازمان ثبت احوال و چند دستگاه دیگر نیز حضور دارند که این امر به هماهنگی بیشتر بین دستگاه ها کمک می کند. سخنگوی کمیسیون اجتماعی مجلس ادامه داد: در جلسه اول این موضوع مورد موشکافی قرار گرفت و ادبیات مشترکی در این زمینه میان دستگاه های مختلف حاصل شد. نماینده مردم مشهد و کلات در مجلس شورای اسلامی گفت: موضوعات مربوط به نرخ باروری و سن ازدواج هم در این کارگروه مورد بررسی قرار گرفت. وی افزود: راهکارهای کاهش طلاق به ویژه در دوران بارداری در قالب یک طرح ۱۴ ماده ای در کارگروه، آماده ارائه به صحن مجلس جهت تصویب نهایی است. قاضی زاده هاشمی ادامه داد: در این کارگروه مشترک برای غنای بیشتر موضوع و استفاده از تجارب موجود، در هر زمینه ای از مسئولین سابق نیز برای عرضه تجربیاتشان دعوت می کنیم. سخنگوی کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی با اشاره به اینکه مصوبات راهبردی شورای عالی انقلاب فرهنگی که با حضور کارشناسان و نخبگان تهیه شده، سند اصلی این حوزه است، افزود: ایجاد اجماع بین نخبگان جامعه اعم از فعالان رسانه ای و... در توجه به خطراتی که از کاهش جمعیت متوجه کشور شده است، یکی دیگر از برنامه های کارگروه است. نماینده مشهد و کلات در مجلس شورای اسلامی ادامه داد: کار در این زمینه با توجه به سابقه اجرای دو دهه سیاست کاهش جمعیت و کنترل مولید در کشور، مستلزم گذشت زمان است و نمی توان انتظار یک نتیجه سریع را داشت. قاضی زاده هاشمی گفت: با همکاری مرکز پژوهش های مجلس نیز یک نظرسنجی از دستگاه ها در مورد آنچه که باید در مجلس شورای اسلامی به تصویب برسد، در دست انجام است. سخنگوی کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی افزود: کاهش سن ازدواج، از بین بردن موضوع تجرد قطعی، ایجاد ارزش مادی و معنوی برای تشکیل خانواده

و... از سایر برنامه‌های در دست اقدام در کارگروه مشترک کمیسیون‌های مجلس و شورای عالی انقلاب فرهنگی است. وی در پایان ادامه داد: خوشبختانه شورای عالی انقلاب فرهنگی در سند مهندسی فرهنگی و تهیه الگوی سبک زندگی به این موضوعات توجه خوبی داشته است. (ایسنا ۹۱/۸/۲۷)

پورفاطمی (نماینده مردم دشتی و تنگستان در مجلس شورای اسلامی) تأکید کرد: افزایش مرخصی زایمان اقدامی تشویقی برای رشد جمعیت

سیدمحمد مهدی پورفاطمی در گفت‌وگو با خبرنگار اجتماعی خانه ملت، گفت: طرح افزایش مرخصی زایمان بانوان از شش ماه به ۹ ماه در جهت سیاست‌های تشویقی برای افزایش جمعیت انجام می‌گیرد و این اقدام حمایت از خانواده‌ها به منظور تحقق اهداف جمعیتی است. نماینده مردم دشتی و تنگستان در مجلس شورای اسلامی، تعیین مرخصی برای پدران را از دیگر اقدامات حمایتی کارگروه جمعیت و حمایت از خانواده خواند و ادامه داد: در نظر گرفتن مرخصی دو هفته‌ای برای پدران از دیگر اقداماتی است که برای حمایت از خانواده‌های دارای نوزاد در نظر گرفته شده است. عضو کارگروه جمعیت و حمایت از خانواده مجلس ضمن بیان اقدامات کارشناسی شده در مورد طرح یاد شده، تأکید کرد: این طرح می‌تواند گامی در جهت تحقق منویات مقام معظم رهبری در مورد لزوم اقدامات کارشناسی و مطالعه شده برای رشد جمعیتی باشد. این نماینده مردم در مجلس نهم، گفت: در طرح افزایش مرخصی زایمان برای مادران و درنظر گرفتن مرخصی دو هفته‌ای برای پدرانی که صاحب فرزند می‌شوند، همه جوانب مسئله دیده شده است، البته به نظر می‌رسد مرخصی ۹ ماهه برای مادرانی که دارای نوزاد هستند هم کم باشد و نیاز است که تعداد ماه‌های مرخصی افزایش یابد. عضو کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی، یادآور شد: در دهه‌های گذشته جامعه ما جامعه جوانی بود اما حالا ما شاهد این هستیم که روند حرکتی

جمعیت به سوی سنین میانسالی و کهنسالی است که اگر به این مقوله توجه لازم نشود، تبعات جمعیتی ناگواری را به همراه خواهد داشت؛ بر این اساس نیاز است که سیاست‌های تشویقی برای جوان شدن جمعیت را به کار گرفت. گفتنی است، در صورت تصویب مصوبه کارگروه جمعیت و حمایت از خانواده مجلس در کمیسیون اجتماعی مجلس طرح یاد شده برای تصویب نهایی به صحن ارجاع می‌شود و در صورت تصویب نهایی این طرح به دستگاه‌های مربوطه ارجاع داده می‌شود. (خانه ملت ۹۱/۹/۲۸)

گفت‌وگوی فارس با میرگلوبیات (عضو فراکسیون زنان مجلس):

افزایش مرخصی زایمان مادران قربانی نداشتن بودجه شد

عضو فراکسیون زنان مجلس شورای اسلامی گفت: افزایش مدت مرخصی زایمان مادران به دلیل اینکه برای دولت بار مالی ایجاد می‌کند توسط شورای نگهبان رد شد. شهلا میرگلوبیات در گفت‌وگو با خبرنگار جامعه فارس گفت: برخی از طرح‌های ارائه شده در حوزه زنان و خانواده به دلیل اینکه بار مالی را برای دولت به همراه دارد پس از بررسی شورای نگهبان رد شد. وی ادامه داد: افزایش مدت مرخصی زایمان مادران از ۶ ماه به ۹ ماه و لغو ممنوعیت بیمه فرزند چهارم در لایحه حمایت از خانواده به دلیل داشتن بار مالی برای دولت توسط شورای نگهبان رد شد و به مرحله اجرایی شدن نرسید. این عضو فراکسیون زنان طرح بیمه زنان خانه‌دار را هم یکی از طرح‌هایی دانست که به دلیل بار مالی که برای دولت دارد در سال جاری به تصویب نمی‌رسد. در سال گذشته مجلس نشینان مصوب کردند که مرخصی زایمان مادران به ۹ ماه افزایش پیدا کند و همسر آنها نیز از ۲ هفته مرخصی تشویقی برخوردار شوند. به موجب این مصوبه مادرانی که سن فرزند آنها به ۹ ماهگی نرسیده بود نیز شامل این قانون می‌شدند اما این مصوبه به دلیل داشتن بار مالی برای دولت توسط شورای نگهبان رد شد. (فارس ۹۲/۱/۲۰)

لاله افتخاری (سخنگوی فراکسیون زنان):

مادرانی که در مرخصی زایمان به سر می‌برند مشمول افزایش مدت مرخصی می‌شوند

سخنگوی فراکسیون زنان گفت: در لایحه افزایش مدت مرخصی مادران، لحاظ شده است که مادرانی که در دوران مرخصی بارداری خود به سر می‌برند مشمول این قانون می‌شوند. لاله افتخاری در گفت‌وگو با خبرنگار جامعه فارس گفت: مصوبه افزایش مدت مرخصی مادران باید پس از تأیید شورای نگهبان به دولت ابلاغ شود که مدتی انجام این روند زمانبر است. وی ادامه داد: در متن این قانون وضعیت زنانی که هم اکنون در دوران بارداری خود به سر می‌برند لحاظ شده است. همچنین این تبصره مادرانی که سن فرزندشان به ۹ ماهگی نرسیده است را شامل می‌شود و مادر می‌تواند تا سن ۹ ماهگی نوزاد خود از مرخصی زایمان استفاده کند. گفتنی است، نمایندگان مجلس هفته گذشته با تبصره افزایش مرخصی زایمان مادران به ۹ ماه موافقت و مقرر کردند که همسر زنان باردار نیز از دو هفته مرخصی «اجباری» برخوردار شوند. این تبصره مادرانی را که سن فرزندشان به ۹ ماهگی نرسیده است را شامل می‌شود و مادر می‌تواند تا سن ۹ ماهگی نوزاد خود از مرخصی زایمان استفاده کند. (فارس ۹۱/۱۲/۵)

تاجی (معاون حقوقی معاون توسعه منابع انسانی رئیس جمهوری) اعلام کرد:**وضع مقررات تشویقی افزایش جمعیت به زودی**

معاون حقوقی معاون توسعه منابع انسانی رئیس جمهوری با اشاره به لغو مقررات محدودکننده افزایش نرخ باروری گفت: به‌زودی طرح نمایندگان برای وضع مقررات تشویقی افزایش جمعیت نیز در دستور کار مجلس قرار می‌گیرد.

عبدالعلی تاجی در مورد مصوبه اخیر مجلس مبنی بر رفع موانع افزایش نرخ باروری در کشور توضیح داد: طبق قانون قبلی که تحت عنوان قانون تنظیم جمعیت در دستور کار

قرار داشت، محدودیت‌هایی را برای فرزند چهارم به بعد برای والدین ایجاد می‌کرد، اما با توجه به نتایج سرشماری سال ۹۰ و تأکیدات مقام معظم رهبری راجع به لزوم افزایش نرخ باروری در کشور، لایحه‌ای در راستای رفع موانع رشد جمعیت از سوی دولت ارائه شد که خوشبختانه مجلس در زمانی کوتاه آن را مورد بررسی و تصویب قرار داد. وی افزود: علاوه بر رفع موانع رشد جمعیت، مقرر شد تا سلسله مقرراتی برای افزایش نرخ باروری نیز بر آن افزوده شود. تاجی با تأکید بر این که باید بین موالید و فوتی‌ها تناسب وجود داشته باشد، بیان کرد: در دهه ۶۰ که کشور با رشد بالای جمعیت مواجه شد، نرخ باروری به نسبت هر مادر ۲۰ فرزند بود؛ اما با سیاست‌گذاری‌های محدودکننده‌ای که از آن سال‌ها به بعد اجرا شد نرخ باروری در سال‌های اخیر به کمتر از ۱/۸ کاهش پیدا کرد و این به معنای این است که موالید حتی در حد جانشینی هم نیست و بسیار نگران‌کننده است. معاون حقوقی معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس‌جمهوری اظهار کرد: به زودی طرح نمایندگان برای وضع مقررات تشویقی رشد جمعیت در دستور کار مجلس قرار خواهد گرفت که امیدواریم این طرح در کنار لایحه پیشنهادی دولت که مورد تصویب قرار گرفت، بتواند در رفع نگرانی‌ها در مورد کاهش جمعیت جوان و منابع انسانی در سال‌های آینده مؤثر باشد. تاجی یادآور شد: در طرحی دیگر که در شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید و اکنون در کارگروهی در مجلس در حال بررسی است، احکامی برای تسهیل ازدواج و افزایش جمعیت در نظر گرفته شده و به تصویب مجلس خواهد رسید. به گزارش ایسنا؛ طبق مصوبه‌ی رفع موانع افزایش نرخ باروری، مرخصی زایمان مادران از شش ماه به ۹ ماه افزایش یافت و پدران نیز از دو هفته مرخصی تشویقی برخوردار شدند. همچنین از زمان لازم‌الاجرا شدن این قانون کلیه محدودیت‌ها و محرومیت‌های موجود در قانون تنظیم خانواده و جمعیت مصوب سال ۱۳۷۲ و اصلاحات آن، و ممنوعیت‌های قانون خدمات کشوری و اصلاحات آن و نیز قوانین

مرتبط که بر اساس تعداد فرزند برای والدین شاغل و یا فرزندان آنها ایجاد شده بود، لغو می‌شود. این مصوبه همچنین حاکی از آن است که دولت می‌تواند هر پنج سال یک‌بار و با توجه به نتایج سرشماری‌های عمومی نفوس، ترکیب جمعیتی و شاخص‌های سیاسی، امنیتی، اقتصادی و اجتماعی در چارچوب سیاست‌های کلی نظام و با رعایت شاخص‌های مندرج در قوانین برنامه‌ی پنج ساله با ارائه لایحه به مجلس نسبت به برقراری امتیازات با ایجاد محدودیت‌ها بر اساس تعداد فرزندان اقدام کند. همچنین در این لایحه آمده است که این قانون به مادرانی که سن فرزند آنها به ۹ ماهگی نرسیده است تسری می‌یابد و مادر می‌تواند تا ۹ ماهگی نوزاد از مرخصی زایمان استفاده کند. لایحه اصلاح قوانین تنظیم جمعیت و خانواده در دوم اسفندماه با ۱۶۰ رأی موافق، ۱۶ رأی مخالف و ۹ رأی ممتنع از ۲۲۳ نماینده حاضر در کمتر از یک ساعت در صحن علنی مجلس به تصویب نمایندگان رسید تا موانع و محدودیت‌های فرزند بیشتر در خانواده‌ها برطرف شود. (ایسنا ۹۱/۱۲/۵)

قاضی‌زاده‌هاشمی (رئیس کارگروه مشترک جمعیت و حمایت از خانواده):

سیاست‌های تشویقی افزایش جمعیت

رئیس کارگروه مشترک جمعیت و حمایت از خانواده گفت: طرح مجلس در خصوص روند افزایش جمعیت و سیاست‌های تشویقی، امسال یا اوایل سال آینده در صحن علنی مطرح خواهد شد. سیدامیرحسین قاضی‌زاده‌هاشمی نماینده مشهد روز چهارشنبه در گفتگو با خبرنگار جام‌جم آنلاین در خصوص اقدامات مجلس در مورد اصلاح سیاست جمعیتی و نحوه تصمیماتی که در این زمینه اتخاذ شده افزود: در مجلس کارگروهی از سه کمیسیون فرهنگی اجتماعی و بهداشت و درمان به همراه دولت و شورای عالی انقلاب فرهنگی تشکیل شده که در مورد نحوه قوانین، تصمیماتی اتخاذ شده است. سخنگوی کمیسیون اجتماعی با بیان اینکه مسائلی چون کاهش باروری، نحوه ساعت کار خانم‌های باردار و چگونگی کاهش

سن ازدواج از محورها و مسایل مطروحه بوده تأکید کرد: تمام نظام‌های اداری کشور خلاف سیاست زادوولد است و ما باید کاری کنیم که این روند معکوس شود. وی با بیان اینکه طرح کار گروه تا دو الی سه ماه آینده قابل طرح در کمیسیون‌های تخصصی خواهد بود خاطرنشان کرد: این طرح تا آخر امسال یا اوایل سال آینده قابل طرح در صحن است که همزمان، دولت هم در قانون بودجه سال ۹۲ مقرر کرده ردیف اعتباری برای این قانون پیش‌بینی نماید. وی در مورد استقبال از این قانون در میان مردم گفت: روند توسعه در تمام دنیا ضد جمعیتی است و از آنجایی که ما کشوری در حال توسعه هستیم باید به سبک زندگی توجه کنیم. وی تأکید کرد: در قانون می‌توانیم ترویج به افزایش جمعیت را داشته باشیم، اما در نهایت باید ذهنیت‌ها در مورد جمعیت تغییر کند. (جام‌آنلاین ۹۱/۹/۲۹)

تحریری (معاون راهبردی معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس‌جمهوری) خبر داد:

تشکیل کمیته‌ای برای تغییر قوانین مرخصی زایمان و سن بازنشستگی

کمیته‌ای برای تغییر قوانین مربوط به مرخصی زایمان زنان، مرخصی ساعتی و دیگر مصوبه‌های شورای عالی انقلاب فرهنگی در راستای افزایش جمعیت در معاونت توسعه مدیریت تشکیل شده تا لایحه تغییر قوانین تهیه شود. هاجر تحریری نیک صفت - معاون راهبردی معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس‌جمهوری - در گفت‌وگو با خبرنگار اقتصادی خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، درباره طرح لایحه افزایش جمعیت اظهار کرد: در این راستا شورای انقلاب فرهنگی مصوبه‌ای داشته که موارد بسیار خوبی در آن مورد توجه قرار گرفته است.

وی با بیان این که مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی جامع است، افزود: مکانیزم‌های تشویقی و مواردی که زنان را از فعالیت‌های اجتماعی محروم نکند در کنار پررنگ‌تر کردن نقش آنها در خانواده مورد توجه قرار گرفته است. تحریری نیک‌صفت با اشاره به این که در

این مصوبه تکالیفی برای وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مختلف تعیین شده است، تصریح کرد: مواردی را که به حوزه معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی بوده است را احصا کردیم و با توجه به این که برخی از آنها نیازمند تغییر قانون است، تیمی تشکیل شده تا همکاران پیش‌نویس‌های لازم را برای لایحه به دولت تقدیم کنند تا پس از بررسی به مجلس فرستاده شود تا اصلاحات قانونی انجام شود. معاون راهبردی معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس‌جمهوری خاطرنشان کرد: به عنوان مثال مرخصی زایمان برای خانم‌ها در قانون شش ماه در نظر گرفته شده است اما در مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی نه ماه است و یا برای آقایان مرخصی دو هفته‌ای در نظر گرفته شده است که باید در مجلس اصلاح شود. وی به تغییر در مورد بازنشستگی زنانی که فرزند بیشتری دارند اشاره و خاطرنشان کرد: این افراد در صورتی که تمایل داشته باشند می‌توانند زودتر بازنشسته شوند. تحریری نیک‌صفت در پایان درباره زمان آماده‌شدن لایحه تغییر قوانین گفت: با توجه به این که نظام به دنبال افزایش جمعیت است امیدواریم هر چه سریع‌تر کارها انجام شود. (ایسنا ۹۱/۹/۱۱)

عبدالرضا عزیزی (رئیس کمیسیون اجتماعی):

ایجاد اشتغال برای پدران بهترین سیاست تشویق جمعیت است

رئیس کمیسیون اجتماعی مجلس با اشاره به اینکه سیاست‌های تشویقی جمعیتی باید تصاعدی باشد، گفت: ایجاد اشتغال برای والدین و به‌خصوص پدران دارای دو فرزند و بیشتر مهمترین بسته تشویقی برای افزایش جمعیت است. عبدالرضا عزیزی در مورد بسته‌های تشویقی افزایش جمعیت افزود: باید سیاست‌های تشویقی بر روی اشتغال متمرکز شود و نهادهای مسئول شغل‌های پایداری ایجاد کنند که مختص والدین دارای فرزند بیشتر باشد. وی گفت: البته در صورتی که بتوانیم برای جوانان شغل‌های پایداری ایجاد کنیم در این صورت می‌توانیم آنان را به ازدواج و بچه‌دار شدن تشویق کنیم. رئیس کمیسیون اجتماعی

مجلس به بسته پیشنهادی دیگری نیز اشاره کرد و افزود: سیاست‌های تشویقی باید تصاعدی باشد، به عنوان مثال برای تولد فرزند اول ۱۰ میلیون، فرزند دوم ۱۵ میلیون، فرزند سوم ۲۰ میلیون تومان و... به والدین وام اعطا شود. عزیزی با اشاره به اینکه مهمترین بسته تشویقی همچنان ایجاد شغل پایدار برای جوانان است، گفت: در کنار آن نیز باید اقدامات فرهنگی اجرا شود، چون اکنون خیلی از خانواده‌های متمکن از زیر بار بچه‌دار شدن شانه خالی می‌کنند. به گفته وی، اینگونه خانواده‌ها عواقب کار را نمی‌سنجند و نمی‌دانند که با داشتن دو یا سه فرزند امنیت روانی والدین تأمین می‌شود، به همین دلیل باید در این خصوص فرهنگ‌سازی درستی از سوی مسئولان ذیربط انجام شود. (خبرآنلاین ۹۱/۸/۶)

قاضی‌زاده (رئیس کارگروه تنظیم جمعیت خانواده) خبرداد:

بررسی موضوع کاهش سن ازدواج و طلاق در جلسه کارگروه تنظیم خانواده

رئیس کارگروه تنظیم جمعیت خانواده از برگزاری جلسه آینده این کارگروه با موضوع بررسی کاهش سن ازدواج و طلاق خبر داد. امیرحسین قاضی‌زاده با اشاره به روند تشکیل کارگروه تنظیم جمعیت خانواده در مجلس به ایسنا گفت: بعد از مطالبات مقام معظم رهبری، مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی و لایحه دولت برای اصلاح قانون تنظیم خانواده، کارگروهی در مجلس متشکل از کمیسیون‌های فرهنگی، اجتماعی و بهداشت با محوریت کمیسیون بهداشت تشکیل شد. وی افزود: این کارگروه جلساتی مشترک با دولت، شورای عالی انقلاب فرهنگی، مجمع تشخیص مصلحت نظام و شورای عالی امنیت ملی برگزار می‌کند که البته تاکنون نماینده‌ای از شورای عالی امنیت ملی در این جلسات شرکت نکرده است. سخنگوی کمیسیون اجتماعی مجلس با بیان اینکه مرکز پژوهش‌ها، فعالانه کمک‌های لازم به کارگروه تنظیم جمعیت خانواده را ارائه می‌کند، افزود: تاکنون مبانی نظری تئوریک در مورد آینده‌نگری جمعیت همچون تعریف در مورد جمعیت مطلوب و شاخص کیفی یک

جمعیت مناسب کار شده است، همچنین در مورد نرخ‌های مختلفی همچون نرخ رشد و باروری کار شده است. وی افزود: تاکنون ۱۰ مسئله اصلی احصاء شده است که قرار شده با بررسی این ۱۰ مسئله، اقدامات لازم را برای قانونگذاری و سیاست‌گذاری انجام دهیم. (خانه ملت ۹۱/۸/۱)

دکتر مساواتی (معاون فرهنگی اجتماعی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی):
در سیاست‌های جمعیتی تجدید نظر می‌شود

چندی پیش کارگروه بررسی مسائل پیش روی جمعیت و تدوین سیاست‌های جمعیتی به منظور تدوین و اصلاح قوانین موجود در جهت افزایش جمعیت کشور در مجلس شورای اسلامی تشکیل شد و در این کارگروه مقرر شد که دبیرخانه جمعیت در دفتر مطالعات اجتماعی مرکز پژوهش‌های مجلس تشکیل شود.

در ماه‌های اخیر مقام معظم رهبری در سخنرانی‌های خود بارها بر لزوم تجدیدنظر در سیاست‌های جمعیتی تأکید کرده و به طور شفاف اعلام کرده‌اند که سیاست‌های جدید جمعیتی در جهت جلوگیری از کاهش نرخ رشد جمعیت و افزایش جمعیت کیفی تدوین شود که مسئولیت این امر مهم بر عهده مجلس شورای اسلامی گذاشته شده است. چندی پیش کارگروه بررسی مسائل پیش روی جمعیت و تدوین سیاست‌های جمعیتی به منظور تدوین و اصلاح قوانین موجود در جهت افزایش جمعیت کشور در مجلس شورای اسلامی تشکیل شد و در این کارگروه مقرر شد که دبیرخانه جمعیت در دفتر مطالعات اجتماعی مرکز پژوهش‌های مجلس تشکیل شود و فعالیت خود را در این زمینه به طور رسمی شروع کند. آنچه در ذیل می‌خوانید گفت‌وگویی است با دکتر مسعودی، معاون فرهنگی اجتماعی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در مورد تشکیل کارگروه بررسی مسائل پیش روی جمعیت و تدوین سیاست‌های جمعیتی و نحوه فعالیت‌های آن انجام شده است.

شواهد حاکی از آن است که در سیاست‌های جمعیتی تجدید نظر می‌شود؛ به نظر شما دلایل اصلی اتخاذ این تصمیم چیست و مرکز پژوهش‌های مجلس چه نقشی در این زمینه دارد؟

بحث بررسی لزوم تجدید نظر در سیاست‌های جمعیتی تقریباً از حدود یک سال پیش در میان صاحب‌نظران و سیاستگذاران مطرح است و جلسات متعدد علمی و کارشناسی در برخی نهادها و سازمان‌ها برگزار می‌شود. در ماه‌های اخیر نیز مقام معظم رهبری در سخنرانی‌های خود از جمله در خراسان شمالی، به طور شفاف اعلام کردند که سیاست‌های جدید جمعیتی در جهت جلوگیری از کاهش نرخ رشد جمعیت و افزایش جمعیت کیفی تدوین شود. مسئولیت این امر به عهده مجلس شورای اسلامی گذاشته شده است. در زمینه دلایل علمی لزوم تجدید نظر در سیاست‌های جمعیتی، طبعاً اساتید و کارشناسان حوزه جمعیت‌شناسی بهتر توضیح می‌دهند ولی اگر بخواهیم به رئوس مهم‌ترین مباحث اشاره کنیم؛ سه نکته باید مد نظر قرار گیرد. اول اینکه سیاست‌های کنترل جمعیت که در برنامه پنج ساله اول تدوین شد؛ هدف خود را کاهش میزان رشد طبیعی جمعیت از $\frac{2}{3}$ درصد در سال ۶۵ به $\frac{3}{2}$ درصد در سال ۱۳۹۰ قرارداد. اما نتیجه مطالعات نشان می‌دهد که این هدف حدوداً در سال ۷۵ محقق شد و متأسفانه به دلیل رصد نشدن اهداف تعیین‌شده، نرخ رشد جمعیت در سال ۹۰ به جای $\frac{3}{2}$ به حدود $\frac{3}{1}$ رسید. ضمن اینکه کاهش میزان باروری کل زنان نیز از هدف تعیین شده در آن زمان پیشی گرفت و به جای $\frac{3}{5}$ فرزند در سال ۱۳۹۰ به حدود $\frac{1}{8}$ فرزند رسیده است که از نظر جمعیت‌شناسان زیر سطح جانشینی است و در صورت افزایش پیدا نکردن آن به سطح جانشینی یعنی $\frac{2}{1}$ منجر به روند کاهشی در نرخ رشد جمعیت خواهد شد. لذا طبیعی است که باید این مسئله بررسی و برای ادامه راه نقشه‌های مناسب ترسیم شود. اما علاوه بر مسئله کاهش نرخ باروری و به تبع آن کاهش نرخ

رشد جمعیت، دو مسئله اصلی در ساختار هرم جمعیت کشور در حال رخ دادن است که برای مدیریت صحیح و نگاه استراتژیک به آنها نیازمند برنامه‌ریزی و سیاستگذاری صحیح است. یکی از این مسائل پنجره طلایی جمعیت است که یک فرصت طلایی برای جهش اقتصادی و توسعه‌یافتگی است. پنجره جمعیتی یا فرصت جمعیتی یعنی اینکه بیشترین سهم جمعیت کشور را جمعیت در سنین کار یعنی ۱۵-۶۴ سال به خود اختصاص داده است و اگر به درستی مدیریت شود بسترهای لازم برای اشتغال فراهم شود، می‌تواند جهشی در رشد اقتصادی و توسعه‌یافتگی ایجاد کند. کما اینکه کشورهای توسعه‌یافته به درستی این فرصت را شناسایی و از آن بهره‌گرفتند. از طرفی دیگر پیش‌بینی می‌شود در ۳۰ تا ۴۰ سال آینده حدود ۱۵ درصد جمعیت کشور سالخورده (بالای ۶۵ سال) خواهد بود که برای رفع نیازهای آنها و فراهم کردن شرایط زندگی با کیفیت و با عزت برای آنها نیز باید از امروز برنامه‌ریزی کرد. در خصوص نقش مرکز در این امر مهم، باید به این نکته اشاره کنم که از جمله وظایف مرکز پژوهش‌های مجلس آگاهی به مسائل روز جامعه و انجام کار کارشناسی و بی‌طرف در مورد موضوعات مهم جامعه است. لذا اولین جلسه در زمینه جمعیت با هدف بررسی ضرورت بازنگری در سیاست‌های جمعیتی در آذرماه سال ۹۰ در مرکز برگزار شد و گزارشی در این زمینه نیز منتشر شد و پس از اینکه مقام معظم رهبری مسئولیت بررسی و تدوین قانون جمعیت را به مجلس محول کردند، کارگروه بررسی مسائل پیش روی جمعیت و تدوین سیاست‌های جمعیتی به منظور تدوین و اصلاح قوانین موجود در جهت افزایش جمعیت کشور در مجلس شورای اسلامی تشکیل شد که جلسات هفتگی خود را به طور مرتب برگزار می‌کند و از آنجا که مرکز پژوهش‌های مجلس بازوی فکری قوه مقننه است، در همین کارگروه مقرر شد که دبیرخانه جمعیت در دفتر مطالعات اجتماعی مرکز تشکیل شود و فعالیت خود را در این زمینه به طور رسمی شروع کند.

وظیفه دبیرخانه جمعیت چیست؟

با توجه به اهمیت موضوع و ضرورت تدوین قانون جامع و کامل در زمان مقرر توسط مجلس شورای اسلامی، دبیرخانه موظف است برای تهیه پاسخ‌های علمی به پرسش‌های مطرح شده در جلسات کارگروه جمعیت در مجلس، جلسات کارشناسی در حیطه‌های مختلف اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، فرهنگی، بهداشت و سلامت و... با بهره‌مندی از حضور صاحب‌نظران و خبرگان هر حوزه جلسات کارشناسی برگزار کند و با جمع‌آوری نظرات بهترین و جامع‌ترین پاسخ‌ها را به مجلس ارائه کند. در این زمینه لازم است این دبیرخانه آمادگی خود را برای همکاری و دریافت نظرات و پیشنهادات و نتایج کارهای علمی صورت گرفته توسط انجمن‌های علمی، نخبگان و خبرگان حوزه‌های جمعیت‌شناسی، خانواده و زنان، جامعه‌شناسان، اقتصاد خرد و کلان، بهداشت و سلامت خانواده، منابع آب، خاک و محیط‌زیست و حوزه‌هایی که به نوعی مرتبط به موضوع هستند، اعلام کند. یک وظیفه دیگر این دبیرخانه مستندسازی؛ ایجاد حافظه سازمانی و تدوین اسناد پشتیبان در خصوص موضوع جمعیت و سیاست‌های جمعیتی در حال تدوین است.

به نظر شما مرکز پژوهش‌های مجلس در تدوین سیاست‌ها به چه مواردی باید توجه کند؟

مهمترین نکته توجه به کلیدواژه‌هایی است که مقام معظم رهبری در سخنان خود به آن‌ها اشاره داشتند، از جمله توجه به رشد کمی و کیفی جمعیت است و داشتن جوانان نخبه، شایسته و شاداب مسائل مهمی است که نباید فراموش شود. یعنی اینکه علاوه بر رشد کمی جمعیت به ارتقای کیفیت زندگی افراد در گروه‌های سنی مختلف توجه شود. البته باید اساتید و کارشناسان مؤلفه‌های جمعیت کیفی را شناسایی کنند و در اختیار سیاست‌گذاران قرار دهند که این امر یکی از وظایف دبیرخانه جمعیت است. در ضمن باید در جهت اسناد بالادستی و سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ و مبتنی بر شواهد علمی و اطلاعات صحیح باشند، چرا که شالوده سیاست‌گذاری صحیح، داشتن اطلاعات اولیه و پایه‌ای درست است. نکته مهم دیگر اینکه این سیاست‌ها نباید تک‌محور باشند بلکه باید علل و عوامل کاهش نرخ باروری به

درستی آسیب‌شناسی شده و برای رفع تمام آنها برنامه‌ریزی شود. به طور کلی باید همه‌جانبه و پویا باشند و اهداف تعیین‌شده شفاف و قابل رصد کردن باشد. (خانه ملت ۹۱/۷/۲۶)

پژمانفر (عضو کمیسیون فرهنگی مجلس) تأکید کرد:

لزوم رفع موانع قانونی افزایش جمعیت کشور

عضو کمیسیون فرهنگی مجلس گفت: تصویب یک سری قوانین بازدارنده در مورد ازدیاد فرزند در سال ۶۸ باعث شد که افزایش جمعیت تحت تأثیر این قوانین قرار بگیرد و افزایش جمعیت به کندی انجام شود. به گزارش گروه دریافت خبر خبرگزاری خانه ملت، حجت‌الاسلام نصرآ... پژمانفر نماینده مردم مشهد و کلات در مجلس با اشاره به انجام اصلاحات در لایحه تنظیم جمعیت و خانواده، به باشگاه خبرنگاران گفت: تصویب قوانین بازدارنده در زمینه ازدیاد فرزند در سال ۶۸ باعث شد که افزایش جمعیت تحت تأثیر این قوانین قرار بگیرد و افزایش جمعیت به کندی انجام شود. وی در ادامه تصریح کرد: قوانین در دست تصویب در خصوص لایحه تنظیم جمعیت به این خاطر است که موانع قانونی ایجاد شده توسط قوانین قبلی اصلاح شود و مشکلی در این زمینه وجود نداشته باشد. عضو کمیسیون فرهنگی مجلس با اشاره به اینکه سیاست‌های تشویقی عاملی مؤثر در ازدیاد نسل است، خاطرنشان کرد: کمیسیون فرهنگی مجلس در نظر دارد برای کنترل جمعیت نشست‌هایی را با شورای عالی انقلاب فرهنگی و کمیسیون بهداشت برگزار و مسائل و مشکلات قانونی آن را شناسایی کند تا بتواند تصمیمات لازم را اتخاذ کند. (خانه ملت ۹۱/۵/۱۰)

قاضی‌زاده (سخنگوی کمیسیون اجتماعی مجلس) خبر داد:

گنجاندن بیمه زنان خانه‌دار در طرح جامع جمعیت مجلس

سخنگوی کمیسیون اجتماعی مجلس، از گنجاندن شدن بیمه زنان خانه‌دار در طرح جامع جمعیت مجلس خبر داد. امیرحسین قاضی‌زاده هاشمی در گفت و گو با خبرنگار اجتماعی خبرگزاری خانه ملت، تصریح کرد: طرح جامع جمعیت که متشکل از موادی در مورد حمایت

از خانواده و سیاست‌های تشویقی افزایش جمعیت است تحویل صحن علنی مجلس قرار داده شده تا در دستور کار قرار گیرد. نماینده مردم مشهد و کلات در مجلس شورای اسلامی، افزود: این طرح در حقیقت مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی است که پیش از این برای مشاوره در زمینه تأمین اعتبار به دولت نیز فرستاده شده و رئیس‌جمهور نیز ۱۵۰۰ میلیارد تومان برای این طرح در نظر گرفته است. وی همچنین در مورد گنجانده شدن بیمه‌های زنان خانه‌دار در این طرح افزود: در یک ماده از طرح جامع جمعیت، آورده شده که دولت مکلف به تحت پوشش قرار دادن زنان خانه‌دار به لحاظ بیمه‌های اجتماعی است. قاضی‌زاده در تشریح شرایط لحاظ شده برای بیمه زنان خانه‌دار افزود: عناوینی نظیر ازکارافتادگی، بازنشستگی و بی‌سرپرستی از جمله عناوینی است که به عنوان پیش‌شرط برای بیمه زنان خانه‌دار در نظر گرفته شده است. قاضی‌زاده در مورد لزوم توجه به بیمه زنان خانه‌دار، گفت: خانه‌داری و مادر بودن باید به عنوان یک شغل دارای کرامت باشد و هنگامی که ما انتظار داریم هر زن سه یا چهار فرزند داشته باشد، باید تربیت و تأدیب آن فرزندان نیز به عنوان یک شغل و فعالیت دارای آتیه در نظر گرفته شود. سخنگوی کمیسیون اجتماعی مجلس شورای اسلامی یادآور شد: مادران باید فرای انگیزه‌های اخلاقی برای حجم گسترده‌ای از فعالیت‌هایی که در خانواده انجام می‌دهند انگیزه داشته و نباید نگران آتیه خود باشند زیرا ممکن است بعد از بزرگ شدن فرزندان به حال خود رها شده و با توجه به افزایش سن توانایی اداره خود را نداشته باشند. (خانه ملت ۹۱/۱۲/۷)

فریبا حاج علی (رئیس ستاد ملی زن و خانواده):

مسائل فرهنگی عامل عدم تمایل خانواده‌ها به فرزندآوری

نباید دچار افراط و تفریط شویم

فریبا حاج علی گفت: البته ما در سال ۷۱ به حد توازن در جمعیت دست پیدا کردیم و شعارهای کاهش باروری و کنترل جمعیت کارساز بود اما غفلت‌های پیش آمده مانع متوقف کردن سیاست‌های جمعیتی در طول ۲۰ سال گذشته شد. با توجه به آمار سازمان ملل، کشور ایران

به لحاظ پیری جمعیت در دهه‌های آینده رتبه سوم را خواهد داشت که این یک تهدید و ضعف بزرگی است که تبعات منفی زیادی را در ابعاد مختلف در پی خواهد داشت. رئیس ستاد ملی زن و خانواده با اشاره به اینکه آمارهای اعلام شده توسط مراکز داخلی و مراکز بین‌المللی نشانه رسیدن ایران به مرحله پیری در دو دهه آینده است گفت: پیرشدن جمعیت و کاهش زادآوری مسئله امنیتی بوده و فراتر از مسئله فرهنگی و اجتماعی است بنابراین ضرورت و اولویتش بر کسی پوشیده نیست. تنها نگرانی ما در رابطه با نحوه عملکردمان است و باید مراقب باشیم این بار دچار افراط و تفریط نشویم، باید روشنگرانه‌تر از قبل برخورد کرده و شاخص‌های کیفی جمعیت را نیز مدنظر قرار دهیم. حاجی‌علی گفت: افزایش فشار اقتصادی، بالا رفتن توقع‌ها در سطح عموم مردم، بالا رفتن سن ازدواج و... همه از جمله دلایل کاهش جمعیت است. از این رو ضروری است برای رسیدن به توازن اقتصادی و فرهنگی آمایش سرزمین انجام شود. وی ادامه داد: ما باید به سمت افزایش جمعیت برویم و همه دستگاه‌ها موظف هستند اقداماتی در این راستا داشته باشند.

تدوین لایحه افزایش جمعیت در ستاد ملی زن و خانواده

حاجی‌علی درباره اولویت‌های مطرح شده توسط مجلس در این راستا تصریح کرد: مجلس ماده واحده‌ای را درباره لغو قانون سال ۷۲ در رابطه با قانون تنظیم جمعیت خانواده در دستور کار خود قرار داده ولی هنوز به صحن علنی مجلس نرسیده است. وی تأکید کرد: در قوه مجریه نیز دبیرخانه ستاد ملی زن و خانواده پیش‌نویس لایحه‌ای را در دست تدوین دارد که وظایف دستگاه‌ها و برنامه‌های اجرایی درباره افزایش جمعیت و ارتقاء نرخ باروری مشخص شده و راهبردهای ملی و کلان در نظر گرفته شده است که در جلسه چهارم ستاد ملی زن و خانواده که اواسط شهریورماه برگزار می‌شود پیش‌نویس لایحه به تصویب رسیده و به مجلس می‌رود. وی ادامه داد: بعد از بیانات مقام معظم رهبری در رابطه با تغییر سیاست‌های افزایش جمعیت هیچ جای تردید برای کسی نمی‌ماند و اقدامات لازم در این خصوص باید هر چه سریع‌تر به عمل برسد و ما امیدواریم با ارائه لایحه به مجلس و تأثیر

آن شاهد تغییرات مثبت در وضعیت کنونی باشیم.

برطرف کردن مشکلات مادران شاغل با لایحه ستاد ملی زن و خانواده

وی تأکید کرد: یکی از موانع فرزندآوری مباحث مربوط به زنان و مادران است، از این رو قوانین باید در جهت تسهیل شرایط بانوان برای فرزندآوری تغییر کند. حاجی علی ادامه داد: باید مسائل عدیده‌ای را که مادران شاغل با آن درگیر هستند برطرف کنیم از این رو قوانین مربوط به اشتغال و آموزش زنان شاغل در اولویت قرار گرفته است. وی گفت: ما اقداماتی را در وزارت علوم و دستگاه‌های متولی آموزش در نظر گرفته‌ایم تا امکانات تحصیلی و امتیازات مربوط به دانشجویانی که قصد فرزندآوری داشته یا بچه کوچک دارند تا حد امکان در نظر گرفته شود. وی خاطر نشان کرد: همچنین درباره ضوابط اشتغال بانوان در حیطه‌های مختلف انعطاف‌های قابل توجهی در این لایحه دیده شده و در مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی نیز مواردی در این راستا در نظر گرفته شده که نیازمند کار کارشناسی است. رئیس ستاد ملی زن و خانواده تأکید کرد: یکی از راهبردهای کلان در ستاد ملی زن و خانواده اهتمام به ارتقاء کیفی جمعیت از طریق متناسب‌سازی نرخ باروری خانواده با شرایط و اقتضائات سلامت و معیشت آنان است. وی ادامه داد: ما در سیاست‌گذاری‌های ستاد ملی زن و خانواده به تدوین الگوی سبک زندگی و ترویج آن به ویژه فعالیت‌های اجتماعی، آموزشی و اشتغال زنان متناسب با معیارهای اسلامی و هماهنگ با مسائل خانواده و ایفای هر چه بهتر نقش مادری و همسری پرداخته‌ایم که به لحاظ کیفی ارتقاء جمعیت با عنوان راهبرد اساسی مدنظر قرار گرفته است. حاجی علی با اشاره به اینکه تاکنون رصد خوبی از وضعیت کشور نداشته‌ایم گفت: الان به مرحله‌ای رسیده‌ایم که نباید برای بار دوم اشتباه کنیم. علت پایین آمدن جمعیت کشور در شرایط فعلی مسائل فرهنگی است و افراد در حال حاضر تمایلی به فرزندآوری ندارند. وی تأکید کرد: نگاه واقع بینانه به مسائل مربوط به افزایش جمعیت یک ضرورت است و نباید دستپاچه شده و باید سنجیده‌تر وارد عمل شویم. رئیس ستاد ملی زن و خانواده برگزاری جلسات گفت‌وگو و مناظره‌هایی از این دست را نوعی فرهنگ‌سازی

دانست و گفت: ما در این راستا نیازمند پیشنهادات و ارائه راهکارها هستیم. کسانی که مخالف هستند و فکر می‌کنند اشکالاتی در برنامه‌ها وجود دارد باید بیایند و حرف خود را بزنند.

وجود دست‌های پشت صحنه

وی ادامه داد: البته دست‌هایی در پشت پرده وجود دارند که صحنه‌گردان جامعه ما هستند و نمی‌خواهند جمعیت افزایش پیدا کند، بنابراین ما نباید این گروه از دشمنان را نادیده بگیریم. حاج‌علی با اشاره به اینکه مجلس در برخی از قوانین خود گزارش و مطالباتی را از دستگاه‌ها ندارد گفت: نبود نظارت در برنامه‌های افزایش جمعیت باعث افول این روند شده و منجر به آسیب‌هایی می‌شود که ممکن است جبران آن امکان‌پذیر نباشد، از این رو نیاز به یک نهاد مدیریتی جامع و فرابخشی در این راستا داریم. (فارس ۹۱/۵/۱۵)

وضع مقررات تشویقی افزایش جمعیت به زودی

معاون حقوقی معاون توسعه منابع انسانی رییس جمهوری با اشاره به لغو مقررات محدودکننده افزایش نرخ باروری گفت: به‌زودی طرح نمایندگان برای وضع مقررات تشویقی افزایش جمعیت نیز در دستور کار مجلس قرار می‌گیرد. عبدالعلی تاجی در گفت‌وگو با ایسنا، در مورد مصوبه اخیر مجلس مبنی بر رفع موانع افزایش نرخ باروری در کشور توضیح داد: طبق قانون قبلی که تحت عنوان قانون تنظیم جمعیت در دستور کار قرار داشت، محدودیت‌هایی را برای فرزند چهارم به بعد برای والدین ایجاد می‌کرد؛ اما با توجه به نتایج سرشماری سال ۹۰ و تأکیدات مقام معظم رهبری راجع به لزوم افزایش نرخ باروری در کشور، لایحه‌ای در راستای رفع موانع رشد جمعیت از سوی دولت ارائه شد که خوشبختانه مجلس در زمانی کوتاه آن را مورد بررسی و تصویب قرار داد. وی افزود: علاوه بر رفع موانع رشد جمعیت، مقرر شد تا سلسله مقرراتی برای افزایش نرخ باروری نیز بر آن افزوده شود. تاجی با تأکید بر این که باید بین مولید و فوتی‌ها تناسب وجود داشته باشد، بیان کرد: در دهه ۶۰ که کشور با رشد بالای جمعیت مواجه شد، نرخ باروری به نسبت هر مادر ۲۰ فرزند بود؛ اما با سیاست‌گذاری‌های محدودکننده‌ای که از

آن سال‌ها به بعد اجرا شد نرخ باروری در سال‌های اخیر به کمتر از ۸/۱ کاهش پیدا کرد و این به معنای این است که موالید حتی در حد جانشینی هم نیست و بسیار نگران‌کننده است. معاون حقوقی معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رییس جمهوری اظهار کرد: به زودی طرح نمایندگان برای وضع مقررات تشویقی رشد جمعیت در دستور کار مجلس قرار خواهد گرفت که امیدواریم این طرح در کنار لایحه‌ی پیشنهادی دولت که مورد تصویب قرار گرفت، بتواند در رفع نگرانی‌ها در مورد کاهش جمعیت جوان و منابع انسانی در سال‌های آینده مؤثر باشد. تاجی یادآور شد: در طرحی دیگر که در شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید و اکنون در کارگروهی در مجلس در حال بررسی است، احکامی برای تسهیل ازدواج و افزایش جمعیت در نظر گرفته شده و به تصویب مجلس خواهد رسید. به گزارش ایسنا؛ طبق مصوبه‌ی رفع موانع افزایش نرخ باروری مرخصی زایمان مادران از شش ماه به ۹ ماه افزایش یافت و پدران نیز از دو هفته مرخصی تشویقی برخوردار شدند. همچنین از زمان لازم‌الاجرا شدن این قانون کلیه‌ی محدودیت‌ها و محرومیت‌های موجود در قانون تنظیم خانواده و جمعیت مصوب سال ۱۳۷۲ و اصلاحات آن، و ممنوعیت‌های قانون خدمات کشوری و اصلاحات آن و نیز قوانین مرتبط که بر اساس تعداد فرزند برای والدین شاغل و یا فرزندان آنها ایجاد شده بود، لغو می‌شود. این مصوبه همچنین حاکی از آن است که دولت می‌تواند هر پنج سال یک‌بار و با توجه به نتایج سرشماری‌های عمومی نفوس، ترکیب جمعیتی و شاخص‌های سیاسی، امنیتی، اقتصادی و اجتماعی در چارچوب سیاست‌های کلی نظام و با رعایت شاخص‌های مندرج در قوانین برنامه‌ی پنج ساله با ارائه‌ی لایحه به مجلس نسبت به برقراری امتیازات با ایجاد محدودیت‌ها بر اساس تعداد فرزندان اقدام کند. همچنین در این لایحه آمده است که این قانون به مادرانی که سن فرزند آنها به ۹ ماهگی نرسیده است تسری می‌یابد و مادر می‌تواند تا ۹ ماهگی نوزاد از مرخصی زایمان استفاده کند. لایحه‌ی اصلاح قوانین تنظیم جمعیت و خانواده در دوم اسفندماه با ۱۶۰ رأی موافق، ۱۶ رأی مخالف و ۹ رأی ممتنع از ۲۲۳ نماینده حاضر در کمتر از یک ساعت در صحن علنی مجلس به تصویب نمایندگان رسید تا موانع و محدودیت‌های فرزند بیشتر در خانواده‌ها برطرف شود. (تابناک ۹۱/۱۲/۵)

آیا طرح آتیه فرزندان قانونی می‌شود؟

علی اکبر محزون مدیرکل دفتر آمار و اطلاعات جمعیتی و مهاجرت سازمان ثبت احوال و عضو کارگروه جمعیت مجلس شورای اسلامی در رابطه با طرح‌های حمایتی افزایش جمعیت برای قانونی شدن می‌نویسد: سیاست‌های تشویقی شورای عالی انقلاب فرهنگی، کارگروهی مشترک با حضور نمایندگان کمیسیون‌های اجتماعی، فرهنگی و بهداشت مجلس تشکیل شده و اعضای این کارگروه هفته‌ای یک بار، سیاست‌های تدوین شده را بررسی می‌کنند. همچنین یک کارگروه نیز در مرکز پژوهش‌های مجلس بدین منظور تشکیل شده است. امیدواریم تا پایان سال جاری بتوانیم سیاست‌های تشویقی شورای عالی انقلاب فرهنگی را قانونی و تبدیل به مصوبه کنیم. با توجه به اینکه اجرای برخی از سیاست‌های تشویقی افزایش جمعیت، نیاز به اعتبار دارد، در بودجه سال ۹۲ اعتباری برای این امر تخصیص داده خواهد شد و اعضای کارگروه قصد دارند، از سال آینده، این طرح را اجرایی کرده و زمینه‌های قانونی لازم را برای اجرای آن فراهم کنند. برخی از طرح‌ها و سیاست‌هایی که در گذشته وجود داشت، مانند طرح آتیه فرزندان به دلیل مشکلات قانونی، زمینه اجرای آن فراهم نشد. به همین دلیل برای رفع این مشکلات باید قانون لازم تدوین و سپس برای اجرای آن اقدام شود. همچنین طرح آتیه فرزندان در حال حاضر جزو مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی است که با گذران مراحل قانونی و تبدیل به قانون شدن آن در مجلس اجرایی خواهد شد. برای موفقیت در اجرای مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی، باید از تجربیات کشورهای دیگر در این خصوص استفاده کرد و با در نظر گرفتن شرایط کشور، آنها را اجرایی کرد و پس از گذشت مدتی از اجرا، با بررسی سیاست‌ها، مشکلات را برطرف کرد و بازنگری‌های لازم را در آن انجام داد. برای مثال در روسیه، مزایای متعددی برای خانواده‌های بزرگ در نظر گرفته می‌شود؛ به طوری که اعطای مرخصی بلند مدت به مادران و پرداخت ۸ هزار و ۹۰۰ دلار یارانه نقدی، به مادرانی که دارای فرزند دوم می‌شوند، از این جمله این مزایا است. در کشورهای اروپایی، نرخ باروری کاهش پیدا کرده است. با این حال، کشورهای فرانسه و اسکاندیناوی، دارای بالاترین نرخ باروری و نزدیک به سطح جانشینی هستند. این کشورها برای حفظ این سطح، سیاست‌های تشویقی مانند اعطای ۱۶ هفته مرخصی

با تنظیم شغل و پرداخت ماهانه هزار یورو تا یک سال به مادران فرانسوی برای تولید فرزند سوم به بعد را اجرا می‌کنند. در کشور نروژ نیز ۱۰ ماه مرخصی با حقوق کامل و یا ۱۲ ماه مرخصی با ۸۰ درصد حقوق به مادران، برای تشویق آنان به فرزندآوری، برایشان در نظر گرفته می‌شود. این توفیقات زمانی حاصل می‌شود که اولاً سیاست‌های تشویقی منسجمی وجود داشته باشد و همچنین اعمال سیاست‌ها باعث شود که هزینه فرزنددار شدن، مقرون به صرفه باشد. سیاست‌های تشویقی افزایش جمعیت شورای عالی انقلاب فرهنگی در صورتی موفقیت‌آمیز خواهد بود که تمامی ابعاد آن بررسی شود و برای دوره‌های مختلف ازدواج، از آغاز زندگی تا طلاق احتمالی و همچنین بچه‌دار شدن، سیاست‌هایی در نظر گرفته شود. البته باید دید که در کدام مرحله نیاز به سیاست‌های تشویقی بیشتری وجود دارد؛ این موضوع نیز در کارگروه جمعیت بررسی و مشخص شدن که در مرحله ازدواج، در مقایسه با کشورهای دیگر، مشکلی در این نداریم و روند نامطلوبی وجود ندارد. بنابراین بیشترین سیاستگذاری‌ها باید به برداشتن دغدغه‌های ذهنی زوجین برای فرزندآوری معطوف شود. (خبرآنلاین ۹۱/۱۰/۲۴)

نیره اخوان‌بیطرف (عضو فراکسیون زنان مجلس شورای اسلامی):

افزایش جمعیت به شرایط اقتصادی بهتر نیازمند است نه مرخصی بیشتر زایمان

افزایش مرخصی زایمان یکی از سیاست‌های تشویقی جمعیت است که در حال بررسی در کمیسیون‌های اجتماعی و بهداشت مجلس است. اما بدون شک تنها اعمال این سیاست نمی‌تواند جامعه جوان و نگران فعلی ایران را به سمت فرزندآوری سوق دهد. به گزارش خبرنگار نامه، نیره اخوان‌بیطرف، عضو فراکسیون زنان مجلس شورای اسلامی اظهار امیدواری کرده که طرح افزایش مرخصی زایمان تا پایان سال تصویب شود. بر مبنای این طرح، مدت زمان مرخصی زنان از ۶ ماه به ۹ ماه افزایش پیدا می‌کند. همچنین در طرح اصلاح سیاست‌های جمعیتی در کارگروه جمعیت و حمایت از خانواده علاوه بر موضوع افزایش مرخصی زایمان تسهیلاتی نیز برای مادران در دوران شیردهی اختصاص داده می‌شود. اگر چه مرخصی زایمان و دوران شیردهی یکی از نگرانی‌های زنان باردار شاغل است اما این تنها و مهم‌ترین دغدغه فرزندآوری آنها نیست. شرایط اقتصادی، فراهم کردن زندگی مطلوب برای فرزند نورسیده، و آینده او از نگرانی‌های اصلی زوج‌ها برای فرزندآوری است. (نامه‌نیوز ۹۱/۱۰/۶)

